

Les comunitats energètiques com a cooperatives de consum o agràries

DRET AMBIENTAL | DIÀLEG | SOSTENIBILITAT

Ivan Hortigüela Bolsa

Advocat especialista en Dret ambiental

Què són les comunitats energètiques?

- És una associació, cooperativa, o qualsevol altra entitat jurídica, que estigui **controlada per membres locals** (ciutadania, teixit productiu, ens locals) **sense ànim de lucre** i dedicada a activitats en el sector energètic (producció, distribució, agregació, etc.). L'objectiu principal sempre és el **benefici local**.

- Es tracta doncs d'un **mecanisme organitzatiu** que permet que diferents actors locals (ens locals, agents socials i econòmics, ciutadania) participin activament de la transició energètica de forma conjunta.

Directiva (UE) 2018/2001, relativa al foment de l'ús de l'energia procedent de fonts renovables

L'article 2, en el seu punt 2, dona una definició de què s'entén per **comunitat d'energies renovables**. Les defineix com una entitat jurídica que:

- que, d'acord amb el Dret nacional aplicable, es basa en la **participació oberta i voluntària**, sigui **autònoma** i estigui **efectivament controlada per socis o membres** que estiguin **situats en les proximitats** dels projectes d'energies renovables que siguin **propietat d'aquesta entitat** jurídica i que aquesta hagi desenvolupat.
- que els seus socis o membres siguin **persones físiques, pimes o autoritats locals**, inclosos els municipis;
- que la seva finalitat primordial sigui **proporcionar beneficis mediambientals, econòmics o socials** als seus socis o membres o a les zones locals on opera, **en comptes de guanys financers**.

Directiva (UE) 2018/2001, relativa al foment de l'ús de l'energia procedent de fonts renovables

Els estats membres també han de garantir una sèrie de drets a les comunitats d'energies renovables (art. 22.2):

- **Dret a produir, consumir, emmagatzemar i vendre energies renovables**, en particular mitjançant contractes de compra d'electricitat renovable;
- **Dret a compartir** en el si de la comunitat d'energies renovables, **l'energia renovable** que produeixin les unitats de producció propietat de la comunitat, mantenint però els drets i obligacions dels membres de la comunitat d'energies renovables.
- **Accedir als mercats de l'energia adequats**, tant directament com mitjançant agregació de forma no discriminatòria.

Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico

Artículo 6. Sujetos

j) Las **comunidades de energías renovables**, que son entidades jurídicas basadas en la participación abierta y voluntaria, autónomas y efectivamente controladas por socios o miembros que están situados en las proximidades de los proyectos de energías renovables que sean propiedad de dichas entidades jurídicas y que estas hayan desarrollado, cuyos socios o miembros sean personas físicas, pymes o autoridades locales, incluidos los municipios y cuya finalidad primordial sea proporcionar beneficios medioambientales, económicos o sociales a sus socios o miembros o a las zonas locales donde operan, en lugar de ganancias financieras.

Quina forma jurídica adoptem?

- Cooperativa de consum.
- Cooperativa agrària.
- Associació.
- Cooperativa de serveis.
- Sense forma jurídica.
- Altres...

Cooperativa de consumidores i usuàries

•En el camp del cooperativisme, una de les formes jurídiques que tindria un major encaix per l'impuls de les CE són les **cooperatives de consumidores i usuàries**. La Llei 12/2015, del 9 de juliol, de cooperatives, les defineix en el seu article 115 com:

“Les cooperatives de consumidors i usuaris tenen per objecte primordial el **lliurament de béns** o la **prestació de serveis** per al **consum directe** dels socis i de llurs familiars, i el desenvolupament de les **activitats necessàries** per a afavorir la informació, la formació i la defensa dels drets dels consumidors i els usuaris.”

Cooperativa de consumidores i usuàries

- La majoria de les comunitats energètiques constituïdes han adoptat aquesta forma jurídica, ja que és la que respon més clarament a la definició legal de comunitat energètica.
- La subvenció Solarcooop de la Generalitat va afavorir aquesta forma jurídica.
- **Principals obstacles:**
 - Capital social mínim inicial de 3.000 €.
 - Tràmits de constitució (notaria, registre de cooperatives, etc.).

Cooperativa agrària

- Figura idònia quan ja existeix la cooperativa agrària creada, una massa social important i una forma jurídica prou robusta com per a poder acollir nous serveis com el de comunitat energètica.
- Socis i governança.
- Creació d'una nova secció de la cooperativa agrària.
- S'han desenvolupat amb especial intensitat al Priorat: casos de referència a les cooperatives agràries de Falset-Marçà, Ulldemolins i Cabacés.

Cooperativa agrària

•Principals obstacles:

- Necessitat de definir una governança específica, entre els socis productors agraris i els socis usuaris de la comunitat energètica.
 - Cal mantenir l'activitat agrària com a principal, ja que la comunitat energètica és una activitat suplementària de la cooperativa.
-

Gràcies per la vostra atenció

Ivan Hortigüela Bolsa

ihortiguela@instajuridic.com

info@instajuridic.com

DRET AMBIENTAL | DIÀLEG | SOSTENIBILITAT